

Sygn. akt II AKa 229/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Anna Nowakowska (spr.)

Sędziowie: SA Przemysław Filipkowski

SA Anna Zdziarska

Protokolant: – starszy sekretarz sądowy Marta Kamińska

przy udziale prokuratora: Marka Deczkowskiego

po rozpoznaniu na rozprawie 2 marca 2023 r.

sprawy z wniosku K. A.

w przedmiocie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 21 kwietnia 2021r. w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie II K 308/21

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczyni, pełnomocnika Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji, Prokuratora Okręgowego w Warszawie

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 marca 2022 r., sygn. akt XVIII Ko 5/22

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że eliminuje z pkt 1 części rozstrzygającej wskazanie Komendanta Stołecznego Policji jako podmiotu zobowiązanego w imieniu Skarbu Państwa do wypłaty zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawczyni;*
- 2. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy;*
- 3. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 229/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	3	

1. **CZEŚĆ WSTĘPNA**

Oznaczenie zapadłego wyroku

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 4 marca 2022 roku w sprawie sygn. akt **XVIII Ko 5/22**

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny- pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji

inny- pełnomocnik wnioskodawcy

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

#

w całości

#

co do kary

co do winy

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	<i>zmiana</i>
---	-----------	---	---------------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów	
---	--

Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzuty	
	Zarzuty zawarte w apelacji pełnomocnika Skarbu Państwa- Komendanta Stołecznego Policji: 1)obraza prawa materialnego art. 552 § 4 k.p.k. poprzez jego zastosowanie i zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni zadośćuczynienia w sytuacji braku zawarcia w sentencji wyroku wszystkich znamion warunkujących zasądzenie zadośćuczynienia tj. braku wskazania, że zadośćuczynienie zasądzone jest z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania; braku wskazania miejsca i czasu dokonania zatrzymania; 2) błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na treść orzeczenia polegający	# zasadne # częściowo zasadne # niasadne

na błędnym niezgodnym z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ustaleniu, że zatrzymanie wnioskodawczynie było niewątpliwie niesłuszne podczas gdy zostało ono dokonane w związku uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przez nią czynu z art. 226 k.k. tj. znieważenia funkcjonariusza Policji słowami „ty durniu”, a uniewinnienie wnioskodawczynie wynika ze stwierdzenia przez Sąd znikomej społecznej szkodliwości czynu, co skutkowało niezasadnym zasądzeniem na rzecz wnioskodawczynie zadośćuczynienia;

3)obrazą przepisów postępowania art. 350 § 1 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 392 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez zaniechanie bezpośredniego przesłuchania świadków B. B. (1), S. S. (1), M. C. o co wnosił pełnomocnik Skarbu Państwa - Komendanta Stołecznego Policji w sytuacji, gdy są to świadkowie, których zeznania były odmienne od zeznań świadków powołanych przez wnioskodawczynię i przesłuchanych bezpośrednio, a zeznania ich mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a także ustalenia okoliczności związanych z doznaniem krzywdy oraz jej rozmiarem przez wnioskodawczynię, a nadto odstąpienie od przesłuchania bezpośredniego świadków i ujawnienie protokołów z ich zeznań bez odczytywania zostało dokonane pomimo sprzeciwu wyrażonego przez pełnomocnika Skarbu Państwa - Komendanta Stołecznego Policji;

4)obrazą przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k. poprzez przydanie waloru wiarygodności wbrew zasadom logiki i doświadczenia

życiowego zeznaniom wnioskodawczyni złożonym w toku rozprawy w części, w której zeznała ona, że została wrzucona do radiowozu podczas, gdy na nagraniach, które Sąd uznał za wiarygodne zostało zarejestrowane, że wnioskodawczyni została wniesiona do radiowozu, niniejsze uchybienie skutkowało błędnym ustaleniem przez Sąd, że wnioskodawczyni doznała krzywdy w związku z brutalnym potraktowaniem jej przez funkcjonariuszy Policji;

5)obraza przepisów postępowania tj. art. 7 k.p.k. poprzez uznanie z naruszeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego za niewiarygodne zeznań świadków S. S., B. B., M. C. w części w jakiej opisywali zachowanie wnioskodawczyni w radiowozie oraz podejmowane przez nich czynności w stosunku do niej wobec stwierdzenia przez Sąd, że materiał dowodowy nie potwierdził używania wobec nich słów obelżywych przez wnioskodawczynię co doprowadziło Sąd do błędnego uznania, że świadkowie Ci fałszywie zeznawali co w konsekwencji doprowadziło Sąd do błędnego ustalenia, że klatka piersiowa wnioskodawczyni w czasie gdy znajdowała się w radiowozie była przyciskana przez jednego z funkcjonariuszy Policji kolanem:

6)obraza przepisów art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. i w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za krzywdę wnioskodawczyni związaną z pogłębiającą się „traumą, wynikającą ze sposobu w jaki jest ona traktowana przez funkcjonariuszy Policji, którzy zamiast stwarzać warunki do

realizacji przez wnioskodawczynię jej konstytucyjnych praw ograniczają je” (cyt. z uzasadnienia Sądu w części kwota główna) podczas gdy Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę pozostającą w normalnym związku przyczynowo-skutkowym z dokonany zatrzymaniem co skutkowało niezasadnym zasądzeniem na rzecz wnioskodawczyni zadośćuczynienia:

7)obraza przepisów art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. i w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za poczucie krzywdy wnioskodawczyni polegające na odczuciu, że została odsunięta przez uczestników opozycji ulicznej podczas, gdy okoliczność ta nie została udowodniona a nadto Sąd stwierdził, że jest to nieznajdujące oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym subiektywne odczucie wnioskodawczyni, a przecież Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa niewątpliwie niesłusznego zatrzymania, co skutkowało niezasadnym zasądzeniem na rzecz wnioskodawczyni zadośćuczynienia;

8)na podstawie art. 438 pkt 1a k.p.k. obraza przepisu prawa materialnego, tj. art. 552 § 4 w zw. z art. 554 § 2a w zw. z art. 554 § 2b pkt 3 k.p.k. poprzez nieprawidłową wykładnię, prowadzącą do uznania organu, który dokonał zatrzymania, za organ obowiązany do zapłaty zadośćuczynienia jako statio fisci Skarbu Państwa, podczas gdy z przepisu wynika, że odpowiedzialnym za zapłatę jest wprost Skarb Państwa, a udział

organu Policji, który dokonał zatrzymania, ma jedynie charakter udziału reprezentanta procesowego Skarbu Państwa w postępowaniu sądowym, co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowego zasądzenia zadośćuczynienia od Skarbu Państwa - Komendanta Stołecznego Policji.

9)obraza przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 558 k.p.k. w zw. z art. 362 k.c. poprzez niezastosowanie przez Sąd orzekający miarkowania przyznanego wnioskodawczyni zadośćuczynienia podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, że wnioskodawczyni przyczyniła się w stopniu znacznym do dokonania zatrzymania poprzez szarpanie się z policjantami i używanie w ich kierunku słów obraźliwych „ty durniu”, w konsekwencji powyższego uchybienia Sąd 1 instancji niesłusznie przyznał wnioskodawczyni zadośćuczynienie w kwocie 8000 zł podczas gdy w realiach przedmiotowej sprawy w kontekście stopnia przyczynienia się wnioskodawczym z uwagi na znikomość ujemnych następstw należało oddalić żądanie w całości.

10)obraza przepisów postępowania mających wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni wykazała, że w wyniku zatrzymania doznała krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie jej kwoty w wysokości 8000 zł podczas gdy zebrany materiał dowodowy nie uzasadniał przyznania jej zadośćuczynienia.

**Zarzuty zawarte w apelacji
pełnomocnika
wnioskodawczynie:**

1) naruszenie przepisów postępowania karnego, co miało wpływ na wydane orzeczenie, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez pominięcie przeprowadzenia przez sąd dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczność, że krzywdy i jej rozmiarów doznawanych przez wnioskodawczynię spowodowaną zatrzymaniem, a które, miały wpływ na pogorszenie się jej stanu fizycznego oraz stanu psychicznego wnioskodawczynie, obniżenie poczucia bezpieczeństwa i zmianę sposobu funkcjonowania w społeczeństwie, a w konsekwencji oparcie wyroku o niepełny materiał dowodowy w sprawie i dokonanie błędnej oceny stanu faktycznego sprawy, w szczególności w zakresie oceny rozmiarów krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię, co przełożyło się na przyznanie jej zadośćuczynienia w zaniżonej kwocie w stosunku do rzeczywistych rozmiarów krzywdy;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 552 § 4 k.p.k. poprzez błędną wykładnię polegającą na błędnym uznaniu, że przy określaniu wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę istotne są i mają przeważające znaczenie przesłanki obiektywne, tj. aktualne warunki egzystencji i przeciętna stopa życiowa społeczeństwa, a także poczucie kontrowersji odczuwane przez ogół społeczeństwa w związku z wysokością przyznanego zadośćuczynienia, a pominięcie przy tym wszystkich

okoliczności faktycznych sprawy, nadaniu marginalnego znaczenia subiektywnym odczuciom krzywdy towarzyszącym wnioskodawczyni, czy konsekwencji związane z przeprowadzonym wobec niej, opartym na fałszywych zeznaniach funkcjonariuszy policji procesie karnym, i poczuciem traumy, jakiej doświadczyła wnioskodawczyni w wyniku niesłusznego zatrzymania, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego, okoliczności towarzyszących wpływu pozbawienia wolności na stan psychiczny wnioskodawczyni oraz rozmiaru doznanych cierpień uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia w kwocie zgłoszonej finalnie we wniosku;

b) art. 445 §1 k.c. w zw. z art. 361 §1 k.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dla określenia wysokości zadośćuczynienia w niniejszej sprawie nie mają znaczenia skutki działań policji, które ujawniły się już po 21 kwietnia 2021 roku, a w konsekwencji dokonanie błędnego oszacowania odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia przyznanej wnioskodawczyni;

3) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że wnioskodawczyni w dniu 21 kwietnia 2021 roku blokowała wjazd na parking do Sądu Najwyższego, od strony ul. (...), podczas gdy, wnioskodawczyni stała na skraju i wyjazdu z tego parkingu, z lewej strony (patrząc od strony osób próbujących wjechać do SN), gdzie nie odbywał się żaden ruch pojazdów, co doprowadziło sąd do błędnego stwierdzenia, że swoim zachowaniem wnioskodawczyni blokowała możliwość swobodnego

	<p>poruszania się osobom nie będącym uczestnikami protestów i funkcjonariusze Policji mieli prawo doprowadzić do jej usunięcia z tego miejsca, co w konsekwencji wpłynęło na ocenę wielkości krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię w związku z podjętymi wobec niej działaniami.</p> <p>(sic! Pisownia oryginalna sformułowanych zarzutów).</p> <p>Zarzut zawarty w apelacji prokuratora:</p> <p>- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na niesłusznym przyjęciu, że rozmiar doznanej przez wnioskodawczynię krzywdy spowodowanej niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem w dniu 21 kwietnia 2021 r. uzasadnia zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 8.000 (osiem tysięcy) złotych, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż zasądzona przez sąd kwota zadośćuczynienia jest rekompensatą nadmiernie wygórowaną.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Bezzasadny okazał się zarzut Komendanta Stołecznego Policji dotyczący nie zawarcia w sentencji wyroku wszystkich znamion warunkujących zasądzenie zadośćuczynienia, tj. braku wskazania, że zadośćuczynienie zasądzone jest z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania, brak wskazania miejsca i czasu dokonania zatrzymania. Co prawda Sąd I instancji nie</p>		

zawarł powyższych elementów w sentencji wyroku, jednakże znalazły się one w komparycji (części wstępnej) wyroku po oznaczeniu stron postępowania: o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wypadku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie II K 308/21. Wskazanie na konkretną sprawę (oznaczenie Sądu i sygnatury) jednoznacznie zatem identyfikuje sprawę, której roszczenie i przyznane zadośćuczynienie dotyczy. Przedmiotowy wyrok spełnia zatem postulat jasności, jednoznaczności i czytelności.

Kolejno wskazać należy, że Sąd I instancji w pełni zasadnie przyjął, iż zatrzymanie wnioskodawczynie było niewątpliwie niesłuszne, a wnioskodawczynie nie przyczyniła się do zatrzymania, wbrew temu co podnosił skarżący pełnomocnik Komendanta Stołecznego Policji. Ze strony wnioskodawczynie K. A. padły w kierunku funkcjonariusza Policji słowa negatywne, jednakże nie one stanowiły podstawę jej zatrzymania, a były jego efektem, co wynika wprost z nagrania video. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K 308/21, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 czerwca 2021 r., sygn. akt X Ka 425/21 uniewinnił wnioskodawczynię od popełnienia zarzucanego jej czynu. Bez znaczenia przy tym pozostaje fakt, że przyczyną uniewinnienia była znikoma społeczna szkodliwość czynu, gdyż w chwili zatrzymania wnioskodawczynie prezentowała w stosunku do funkcjonariuszy postawę bierną, nie kierowała w ich

kierunku obraźliwych słów, swoim zachowaniem nie dała żadnych podstaw do podjęcia w stosunku do niej tak radykalnych działań przy użyciu przemocy i w efekcie jej zatrzymania. Wnioskodawczyni miała prawo realizować swoje demokratyczne prawa poprzez branie udziału w proteście i robiła to w sposób pokojowy. Z uwagi na to, że wnioskodawczyni wraz z innymi osobami blokowała dostęp pojazdów do parkingu, funkcjonariusze Policji byli uprawnieni przemieścić ją w miejsce pozwalające na umożliwienie przejazdu, nie byli jednak uprawnieni – mając na względzie jej bierną postawę, podjąć w stosunku do niej działań nieadekwatnych do jej zachowania i dokonać jej zatrzymania, które w tych okolicznościach nie znajdowało podstaw. Należy wyraźnie zaznaczyć i odróżnić, że zdarzenie polegające na użyciu negatywnych słów w stosunku do funkcjonariuszy Policji oraz bierny opór stawiany przez K. A. w postaci wyszarpywania rąk i nóg, powstały już po zatrzymaniu wnioskodawczyni, a okoliczności, o których mowa w treści art. 552 § 4 k.p.k. muszą być oceniane na moment podjęcia decyzji o zatrzymaniu danej osoby. Niewątpliwie więc, wbrew stanowisku pełnomocnika (...), do zatrzymania nie doszło z uwagi na agresywne zachowanie K. A..

Z powyższych względów bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 558 k.p.k. w zw. z art. 362 k.c. i niezastosowanie miarkowania przyznanego zadośćuczynienia z uwagi na przyczynienie się wnioskodawczyni do zaistnienia przedmiotowego znaczenia.

Nie da się skutecznie zakwestionować faktu, że

zatrzymanie wnioskodawczynie było bezzasadne i nieprawidłowe. Nie można wnioskodawczynie zarzucać, iż swoim zachowaniem dała podstawy do zatrzymania i to w sposób tak brutalny, narażający ją na upokorzenie oraz ograniczający ją w prawie do manifestowania swoich poglądów. Jak wcześniej wskazano, funkcjonariusze Policji mieli prawo przemieścić ją w inne miejsce i sprawdzić jej tożsamość, ale stosowanie w tym celu środków przymusu bezpośredniego poprzez użycie chwytów transportujących, uchwycenie jej za nadgarstki i przeciągnięcie z ulicy na trawnik wskutek czego z nóg zsunęły jej się buty, a następnie uniesienie, przeniesienie podczas którego zadarta została jej spódnica i odsłonięta została bielizna, rajstopy oraz brzuch, a także umieszczenie jej w radiowozie było bezzasadne, a następnie skierowanie sprawy do rozpoznania w trybie przyspieszonym i w konsekwencji dalsze zatrzymanie. Wobec kobiety siła fizyczna została użyta całkowicie bezpodstawnie (nie stawiała oporu, ani też nie opierała się przed wylegitymowaniem — bo przecież policjanci nie chcieli sprawdzić jej tożsamości), zbytecznie ograniczono jej wolność poruszania się, a także naruszono prawa i swobody obywatelskie jakim jest prawo do spontanicznego manifestowania — wywołując równocześnie wrażenie, braku poczucia bezpieczeństwa w obecności Policji. Takie zachowanie mogło nie tylko przyczynić się do utraty zaufania do organów państwa, ale także poniżyć zatrzymaną w oczach osób, które widziały kobietę zatrzymywaną przez funkcjonariuszy.

Ustalenia te w pełni zasadnie uzasadniały przyjęcie przez sąd I

instancji jako podstawy prawnej roszczenia o zadośćuczynienie, przepisu art. 552 § 4 k.p.k.

Częściowo zasadny natomiast okazał się zarzut naruszenia art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 392 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. jednakże przedmiotowe naruszenie pozostawało bez wpływu na treść zapadłego orzeczenia.

Z akt przedmiotowej sprawy wynika, że Sąd Okręgowy dopuścił dowód z dokumentów w postaci protokołów przesłuchań świadków: S. S. (1), B. B. (1), M. C., A. S. ze sprawy II K 308/21 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie – na podstawie art. 350a k.p.k. i art. 391 § 1 k.p.k. Przepis art. 350a k.p.k. stwarza dwie możliwości zaniechania wzywania i odczytania zeznań świadków w sytuacji, gdy: 1) przebywają za granicą; 2) mają stwierdzić okoliczności, które nie są tak doniosłe, aby konieczne było bezpośrednio ich przesłuchanie na rozprawie, w szczególności takie, którym oskarżony w swoich wyjaśnieniach nie zaprzeczył. Z brzmienia tego przepisu wynika jednak, że dotyczy on postępowania w toczącej się obecnie sprawie, nie natomiast innego postępowania – jak miało to miejsce w sprawie niniejszej, gdzie zawnioskowani przez Komendanta Stołecznego Policji świadkowie zeznawali w sprawie II K 308/21, w której obecna wnioskodawczyni była oskarżoną. Z treści przedmiotowego przepisu w żaden sposób nie wynika aby dotyczył on również postępowania w innej sprawie. A zatem Sąd I instancji nie posiadał uprawnień do zaniechania wzywania świadków wnioskowanych przez Komendanta Stołecznego Policji na tej podstawie prawnej, a tym samym również nie

był władny do zastosowania art. 391 § 1 k.p.k. Wobec sprzeciwu obecnego przy tej czynności skarżącego pełnomocnika (...) Sąd nie miał też możliwości zastosowania przepisu art. 392 § 1 k.p.k. Decyzja sądu pierwszej instancji o ujawnieniu protokołu przesłuchania świadków w trybie art. 350a k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k., pozostaje jednak bez wpływu na treść wyroku. Początek formularza odnosząc się do zarzutu skarżącego Komendanta Stołecznego Policji wskazać należy, że jego istota sprowadza się do twierdzenia, że nie zostały przeprowadzone przed Sądem meriti dowody z zeznań świadków, którzy byli przesłuchani w toku przewodu sądowego w sprawie II K 308/21. Istotę tego sporu odzwierciedla stanowisko stron i Sądu meriti z rozprawy. Prokurator oświadczył, że nie widzi potrzeby ponownego przesłuchania świadków, którzy byli przesłuchani w innym postępowaniu. Pełnomocnik Skarbu Państwa – Komendanta Stołecznego Policji stwierdził, że widzi konieczność ponowienia przesłuchania świadków, którzy byli przesłuchani w innym postępowaniu, z uwagi na fakt, że osoby te miałyby zostać przesłuchane na okoliczności związane z niesłusznym zatrzymaniem, co wykracza poza zakres, na jaki były przesłuchiwane. Sąd procedując 4 marca 2022 r. postanowił na podstawie art. 350a k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. dopuścić dowód z dokumentów w postaci protokołów przesłuchań z uwagi na to, że w ocenie Sądu zeznania tych świadków wobec dotychczas przeprowadzonego postępowania dowodowego nie były tak doniosłe dla sprawy, by zachodziła

konieczność ich bezpośredniego przesłuchania na rozprawie. Pomimo nieprawidłowego zastosowania przepisów art. 350a k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. – Sąd Okręgowy słusznie wskazał, że osoby te, co prawda przesłuchiwane były w toku innego postępowania na okoliczności związane z innym przedmiotem procesu, ale jednak ściśle powiązanych z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem wnioskodawczynie i jeżeli osoby te opisywały przebieg interwencji Policji oraz zachowanie wnioskodawczynie to przecież okoliczności te pozostawały w bezpośrednim związku z zatrzymaniem wnioskodawczynie.

W odniesieniu natomiast do art. 392 § 2 k.p.k. wskazać ponadto należy, że z przepisu tego artykułu wynikają dwa warunki, których kumulatywne spełnienie umożliwia jego zastosowanie: 1) bezpośrednio przesłuchanie świadka lub oskarżonego nie jest niezbędne; 2) nie ma sprzeciwu obecnych stron. O ile pierwszy warunek jest pozostawiony uznaniu sądu, drugi pozostaje w gestii stron postępowania. Odstąpienie od bezpośredniego przesłuchania świadków jest możliwe wtedy, gdy nie będzie miało to negatywnego wpływu na prawidłowość ustaleń faktycznych w sprawie. Przeprowadzenie dowodu bezpośrednio służy temu, że strona zyskuje możliwość uczestniczenia w procesie weryfikacji dowodu. Już na gruncie kodeksu postępowania karnego z 1969 roku wyrażano jednolity pogląd, który nie stracił na swej aktualności w kontekście aktualnego brzmienia art. 392 k.p.k., że bezpośrednio przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, jeżeli dowód taki jednocześnie: (1)

nie ma zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, (2) nie pozostaje w zasadniczej sprzeczności z innymi dowodami, (3) jest niesprzeczny wewnętrznie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt II AKa 15/16).

Konkludując wskazać należy, że procedowanie Sądu meriti w istocie stanowiło naruszenie normy zarówno art. 350 a k.p.k., art. 391 § 1 k.p.k., a także pomimo jego niezastosowania art. 392 § 1 k.p.k. Jednakże obraza tych przepisu postępowania w tym wypadku nie była bezspornie tego rodzaju, aby mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. Aby mówić o naruszeniu art. 392 § 1 k.p.k. mogącym mieć wpływ na treść wyroku trzeba udowodnić, że przesłuchanie świadka było niezbędne, aby ustalić prawdę, a zaniechanie tego wyrządziło szkodę prawu do obrony, a więc mogło mieć wpływ na treść wyroku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 31 maja 2017 r., sygn. akt II AKa 197/16).

Sam skarżący oprócz szerokiej argumentacji odzwierciedlającej to, że podważa stanowisko Sądu nie wskazał jaki mogło to mieć wpływ na treść wyroku. Faktem jest, że zeznania świadków zawnioskowanych przez (...) stały w opozycji do zeznań świadków zawnioskowanych przez wnioskodawczynię. Niemniej jednak nie jest to jedyny dowód i nie sposób uznać go za kluczowy. Sporne okoliczności zostały ustalone również na podstawie zeznań wnioskodawczyni. Jednym z dowodów jest również nagranie z przebiegu zatrzymania K. A.. Pomimo podniesionych wyżej

błędów proceduralnych, mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd słusznie uznał, że bezpośrednio przesłuchanie świadków: S. S. (1), B. B. (1) i M. C., nie było konieczne.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że Sąd Okręgowy zastosował powyższe przepisy nie tylko co do świadków wnioskowanych przez Komendanta Stołecznego Policji ale również do świadka o którego przesłuchanie wносиła wnioskodawczyni, tj. do A. S..

Wyżej omówiono powody dla których bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 558 k.p.k. w zw. z art. 362 k.c. i niezastosowanie miarkowania przyznanego zadośćuczynienia z uwagi na przyczynienie się wnioskodawczyni do zaistnienia przedmiotowego znaczenia.

Ustalenia te w pełni zasadnie uzasadniały przyjęcie przez sąd I instancji jako podstawy prawnej roszczenia o zadośćuczynienie, przepisu art. 552 § 4 k.p.k.

Nie jest trafiony również zarzut obrazy art. 7 k.p.k., którego apelujący (...) usiłuje doszukać się w ocenie nagrania przebiegu zatrzymania oraz zeznań świadków: S. S., B. B. i M. C., jak również wnioskodawczyni – w zakresie, w którym zeznała ona, że została wrzucona do radiowozu, a także w czasie, w którym znajdowała się w radiowozie była przyciskana przez jednego z funkcjonariuszy kolanem. Przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeśli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności

sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności, a nadto jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (por. np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2006 r., II KK 12/06, LEX nr 193084; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004 r., sygn. WK 26/03, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 53). Warunek ten został w przedmiotowej sprawie spełniony. To, że apelujący nie akceptuje oceny zebranego materiału dowodowego i poczynionych w wyniku tej oceny ustaleń faktycznych, a w środku odwoławczym prezentuje własne oceny i krytykę ocen dokonanych przez sąd pierwszej instancji, nie upoważnia do automatycznego uznania, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe. Apelujący nie wykazał, aby Sąd a quo, uznając za wiarygodne twierdzenia wnioskodawczynie, jak i też nagranie z przebiegu zatrzymania – naruszył art. 7 k.p.k., ustalając na podstawie tych dowodów, że wnioskodawczynie została brutalnie potraktowana przez funkcjonariuszy Policji bez żadnych podstaw. Opis zdarzenia przedstawiony przez wnioskodawczynię oraz świadka K. I. jest rzeczowy i wynika z logiki sytuacji, w której wnioskodawczynie się znajdowała. Na nagraniu widać jedynie moment przenoszenia wnioskodawczynie do samochodu, sam moment umieszczania jej w nim nie jest wyraźnie dostrzegalny, jednakże biorąc pod uwagę zarejestrowany na nagraniu sposób zastosowania wobec wnioskodawczynie środków przymusu bezpośredniego nawet uznając, że wnioskodawczynie nie została wrzucona a jedynie wniesiona do radiowozu, nie sposób

nie zauważyć, że wnioskodawczyni doznała krzywdy w związku z brutalnym potraktowaniem jej przez funkcjonariuszy Policji. Skarżący pełnomocnik (...) całkowicie pomija również zeznania świadka K. I., która wskazała, że widziała jak dwóch policjantów klęczało na wnioskodawczyni. W tych warunkach nie sposób uznać, aby Sąd a quo naruszył zasady prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, dając wiarę zeznaniom wnioskodawczyni, a także korespondującemu z nimi nagraniem oraz zeznaniami świadka K. I.. Bez znaczenia pozostaje natomiast kwestia uznania, że świadkowie: S. S., B. B. i M. C. zeznawali fałszywie co do używania słów obelżywych przez wnioskodawczynię, gdyż to nie ten fakt doprowadził do uznania przez Sąd, że wnioskodawczyni została potraktowana przez funkcjonariuszy Policji w sposób brutalny.

Bezpodstawny okazał się również zarzut obrazy przepisów art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. i w zw. z art. 361 § k.c. Samo uznanie za udowodnione, że K. A. wskutek zdarzenia z dnia 21 kwietnia 2021 r. doznała pogłębienia poczucia utraty zaufania i niechęci do funkcjonariuszy Policji nie stanowiło głównej i dominującej podstawy przyznania jej zadośćuczynienia w określonej kwocie. Ponadto, Sąd Okręgowy nie wskazuje, że wskutek zdarzenia wnioskodawczyni została odsunięta przez uczestników opozycji ulicznej od wykonywania głównych zadań i zaczęto jej powierzać role o mniejszym znaczeniu, a jedynie wskazuje na jej subiektywne odczucia w tej kwestii, co w żadnym stopniu nie miało wpływu na wysokość zasądzonego

zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy ustalając kwotę zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawczynie ocenił rozmiar doznanej przez nią krzywdy na skutek zatrzymania dnia 21 kwietnia 2021 r. biorąc pod uwagę jego okoliczności, w tym m.in. brutalny sposób w jaki została potraktowana przez funkcjonariuszy Policji. Mając na względzie, że w życiu wnioskodawczynie nie było to zdarzenie incydentalne, a podobna sytuacja miała już miejsce wcześniej, nie sposób uznać, żeby przedmiotowa sytuacja nie pozostawała w związku przyczynowo – skutkowym z krzywdą wyrządzoną wnioskodawczynie w postaci pogłębienia poczucia utraty zaufania i niechęci do funkcjonariuszy Policji. Logicznym jest, że skoro wobec wnioskodawczynie, która korzystała ze swoich obywatelskich praw i wolności, podjęto nieadekwatną do jej zachowania interwencję w wyniku, której została niesłusznie zatrzymana, to wpłynęło to na jej poczucie zaufania i bezpieczeństwa wobec organów wymiaru sprawiedliwości. Przedmiotowe okoliczności zostały wzięte pod uwagę przez Sąd Okręgowy przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, nie były jednak jego główną podstawą. Zatem zarzuty podniesione w apelacji przez Komendanta Stołecznego Policji uznać należało za chybione.

Zgodzić natomiast należało się ze stanowiskiem Komendanta Stołecznego Policji, że niezasadnym było jego wskazanie jako podmiotu zobowiązanego do wypłaty zasądzonego roszczenia. W nowelizacji z 19 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1694 ze zm.) doprecyzowano w art. 554 § 2a i 2b k.p.k. katalog osób, które posiadają status strony

w postępowaniu przewidzianym w rozdziale 58 k.p.k. W przepisie 554 § 2a k.p.k. wyraźnie wskazano, że stronami w postępowaniu są: wnioskodawca, prokurator oraz Skarb Państwa. Kolejno w art. 554 § 2b k.p.k. doprecyzowano, kto jest organem reprezentującym Skarb Państwa w zależności od podstawy roszczenia, wskazując na prezesa sądu, w którym wydano ostatecznie orzeczenie kończące postępowanie, prezesa sądu pierwszej instancji, w którym wydano zmienione orzeczenie, lub też organ, który dokonał zatrzymania. W rezultacie korekty art. 554 § 2a k.p.k. zmieniono art. 554 § 3 k.p.k., który nakłada co prawda obowiązek zawiadomienia o terminie rozprawy obok prokuratora także organ uprawniony do reprezentowania Skarbu Państwa, jednakże przepis ten jedynie wskazuje na podmioty uprawnione do udziału w rozprawie. Powyższe uregulowania nie mogą doprowadzić do wykładni rozszerzającej i uznania, że z racji tego, że organem reprezentującym Skarb Państwa w niniejszej sprawie jest organ, który dokonał zatrzymania, tj. Komendant Stołeczny Policji – będzie on automatycznie podmiotem zobowiązanym do wypłaty zasądzonego roszczenia. Odszkodowanie lub zadośćuczynienie przysługuje od Skarbu Państwa co zostało wprost wskazane w art. 552 § 1 k.p.k., co należy stosować również do § 4 przedmiotowego przepisu i czego nie eliminuje nowelizacja art. 554 k.p.k. Powyższe zmiany nie dezaktualizują koncepcji, że nie zachodzi tożsamość między podmiotem uprawnionym do reprezentowania Skarbu Państwa w procesie, a podmiotem zobowiązanym do wypłacenia zasądzonego odszkodowania lub

zadośćuczynienia. Uprawniony jest pogląd, że odszkodowanie lub zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie zasądzone na podstawie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego podlega wypłaceniu z sum budżetowych Skarbu Państwa za pośrednictwem Sądu I instancji jako zobowiązanego do wykonania prawomocnego wyroku. Dysponentem tych środków jest Ministerstwo Sprawiedliwości, z którego budżetu, a nie z budżetu MSWiA, są one przekazywane na wypłaty.

Warto też dodać, że w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne stosowanie środków przymusu to nie te jednostki, które te środki stosowały, ale Skarb Państwa był stroną tego postępowania i to wobec niego kierowane były roszczenia. Wynika to z treści art. 34 k.c., który stanowi, iż Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych. Skoro działanie organów państwowych doprowadziło do wyrządzenia szkody, to pokrzywdzony niesłusznym stosowaniem środków przymusu staje się na płaszczyźnie cywilnoprawnej wierzycielem występującym ze swoim roszczeniem właśnie przeciwko Skarbowi Państwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 lipca 2016 r., sygn. akt II AKa 256/16).

Podzielając w tym zakresie pogląd wyrażony w apelacji Komendanta Stołecznego Policji, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z pkt

1 części rozstrzygającej wskazanie Komendanta Stołecznego Policji jako podmiotu zobowiązanego w imieniu Skarbu Państwa do wypłaty zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawczynie.

Przechodząc do zarzutów co do wysokości zasądzonego zadośćuczynienia, to argumenty zawarte we wszystkich apelacjach dot. tej kwestii, nie zasługiwały na uwzględnienie. Sąd I instancji poczynił w tym zakresie bardzo szczegółowe i co do zasady trafne rozważania.

I tak, zasądzając na rzecz K. A. określoną kwotę pieniężną, Sąd wziął pod uwagę czas trwania zatrzymania jej osoby w dniu 21 kwietnia 2021 roku. Nadto, uwzględnieniu podlegały takie okoliczności jak: bezpodstawność zarzutu, który stanowił podstawę zatrzymania, publiczność dokonania tej czynności, tj. m.in. w obecności innych protestujących osób, stosowanie wobec K. A. w brutalny sposób chwytów obezwładniających, transportowych wskutek czego wnioskodawczynie spadły buty, a także odgięła się spódnica odsłaniając jej rajstopy, bieliznę oraz brzuch. W tych warunkach, sąd I instancji zasądził na rzecz wnioskodawczynie zadośćuczynienie w wysokości 8 000 zł, co oznaczało znaczne zmiarkowanie wysokości przyznanej kwoty pieniężnej w stosunku do zawnioskowanej w piśmie wszczynającym przedmiotową sprawę, tj. 100 000 zł. Kwota ta, wbrew w gruncie rzeczy dość powierzchownym argumentom zaprezentowanym w apelacjach, nie była „dowolna”, lecz stanowi odczuwalną wartość ekonomiczną, nie miała charakteru nadmiernej

„w stosunku do doznanej krzywdy” i uwzględniała jej indywidualny wymiar, w konsekwencji spełnia swój kompensacyjny charakter. Wprawdzie Sąd I instancji odwołał się do przesłanki „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” – co poddała niesłusznej jednak krytyce skarżąca pełnomocnik wnioskodawczyni – bowiem Sąd wskazał jedynie na jej uzupełniający charakter, tak aby ograniczać wysokość zadośćuczynienia, aby jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej.

Nie miał przy tym racji skarżący pełnomocnik (...) wskazując, że na wysokość zasądzonego K. A. w przedmiotowej sprawie zadośćuczynienia wpływ miały wcześniejsze niesłuszne zatrzymania tej osoby. Jako okoliczność mającą wpływ na ustalenie kwoty rekompensaty za poniesioną krzywdę, Sąd I instancji wskazał bowiem na: „doznania krzywdy K. A. nie są zatem związane wyłącznie ze zdarzeniem, jakie było przedmiotem postępowania, ale z pogłębiającą się traumą, wynikającą ze sposobu w jaki jest ona traktowana przez funkcjonariuszy Policji, którzy zamiast stwarzać warunki do realizacji przez wnioskodawczynię jej konstytucyjnych praw te prawa ograniczają”, a więc przeżycia tej osoby istniejące w chwili zatrzymania w przedmiotowej sprawie i pogłębiające jego negatywne odczucia, wiążące się z przedmiotowym zdarzeniem. Ustalenie to podważa ocenę tej okoliczności wskazaną w apelacji.

Nie ma też racji apelujący (...), gdy jako argument, który winien wpłynąć na obniżenie wysokości zasądzonego zadośćuczynienia wskazał

„przyczynienie się w stopniu znacznym do dokonania zatrzymania poprzez szarpanie się z policjantami i używanie w ich kierunku słów obraźliwych”. Należy w tym miejscu dodać, że okoliczność ta nie miała związku z rzeczywistą przyczyną zatrzymania K. A., stanowiła jedno z jego następstw a nadto, podlegała ocenie w postępowaniu karnym, gdzie wnioskodawczyni została uniewinniona od stawianych jej zarzutów.

Bezasadne są zarówno twierdzenia (...) jak i prokuratora, iż wnioskodawczyni nie wykazała, że w wyniku zatrzymania doznała krzywdy w rozmiarze uzasadniającym przyznanie jej kwoty w wysokości 8000 zł. Proponowana przez prokuratora kwota zadośćuczynienia w wysokości 500 zł jest kwotą symboliczną, nieporównywalnie niską do stopnia doznanej przez wnioskodawczynię krzywdy. Wnioskodawczyni realizującej obywatelskie uprawnienie do pokojowych zgromadzeń, nie tylko to uniemożliwiono, ale w wyniku bezpodstawnego zatrzymania i sposobu jego dokonania naruszono jej godność osobistą, upokorzono ją na oczach innych protestujących, wywołano w niej poczucie utrwalenia braku zaufania wobec funkcjonariuszy Policji i wymiaru sprawiedliwości. Podniesione zarówno przez prokuratora jak i (...) argumenty w istocie stanowią polemikę z prawidłowymi ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji. Apelację prokuratora charakteryzuje lakoniczność, tendencyjność, odniesienie czasu zatrzymania do innych spraw oraz zbagatelizowanie

brutalnego sposobu zatrzymania wnioskodawczyni.

W odniesieniu natomiast do apelacji samej wnioskodawczyni na wstępie wskazać należy, że niesłuszny jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że wnioskodawczyni blokowała wjazd na parking do Sądu Najwyższego, od strony ul. (...), co w konsekwencji miało wpłynąć na ocenę wielkości krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię w związku z podjętymi wobec niej działaniami. Jak przyznała sama wnioskodawczyni we wniosku z dnia 5 stycznia 2022 r. protestujący zebrali się przed wjazdem na parking z tyłu budynku Sądu Najwyższego, wnioskodawczyni stała na skraju krawężnika i kostki brukowej, którą wyłożony był wyjazd na parking. Sama wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 4 marca 2022 r. przyznała, że stała trzymając początek banneru, którym wraz z innymi osobami starali się ograniczyć wjazd sędziów do Sądu Najwyższego od strony ul. (...) od strony wyjazdu - szlabanu. W związku z tym Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że funkcjonariusze Policji mieli prawo by osoby blokujące wjazd na parking, a w tym i K. A. przemieścić w miejsce pozwalające, na uwolnienie przejazdu, co w konsekwencji nie wpłynęło jednak na ocenę wielkości krzywdy doznanej przez wnioskodawczynię, skoro Sąd Okręgowy stwierdził, że blokada wjazdu na parking, również przez wnioskodawczynię, stanowiła utrudnienie ruchu na drodze publicznej jednak takie zachowanie było przejawem realizacji jej swobód obywatelskich.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zasadności zarzutu nieprzeprowadzenia przez Sąd dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczność krzywdy i jej rozmiarów doznawanych przez wnioskodawczynię. Zgodnie z art. 193 § 1 k.p.k. opinii biegłego albo biegłych zasięga się jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych. W judykaturze podkreśla się, że opinii biegłych zasięga się tylko wtedy, gdy stwierdzenie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych (art. 193 § 1 k.p.k.), a więc nie dopuszcza się ich bez uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowości orzeczenia (por. post. SA w K. z 13.11.2001 r., II AKz 431/01, KZS 2001, Nr 11, poz. 33). Wiadomości specjalne to okoliczności przekraczające poziom wiedzy człowieka wykształconego o odpowiednim doświadczeniu życiowym. Do wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 193 k.p.k. nie należą takie, które są dostępne dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym, wykształceniu i zasobie wiedzy (wyr. SA w Warszawie z 28.3.2014 r., II AKa 57/14, L.). Wymieniony przepis nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, a biegły powoływany zawsze na życzenie stron. Zasadnie stwierdził Sąd pierwszej instancji, że ocena okoliczności przedmiotowej sprawy nie wymagała przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychologa, a wymagała jedynie doświadczenia życiowego i zawodowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie budzi wątpliwości, że na skutek zdarzenia z dnia 21

kwietnia 2021 r. wnioskodawczyni doznała krzywdy, ale nie wykazała ona aby koniecznym było powoływanie biegłego do oceny jej stopnia, tym bardziej, że wnioskodawczyni nie korzystała z pomocy psychologa w związku z tym zdarzeniem, a zatem podniesione przez wnioskodawczynię w apelacji zarzuty pozostają bezzasadne i stanowią w istocie polemikę z ustaleniami Sądu I instancji. Wbrew zarzutom skarżącej pełnomocnik wnioskodawczyni, Sąd wziął pod uwagę skutki jakie ujawniły się u niej po 21 kwietnia 2021 r., nie zmarginalizował również jej subiektywnych odczuć. Jednakże kwota przyznanego zadośćuczynienia nie może być dowolna, oderwana od utartych reguł przyznawania zadośćuczynienia. Kwota zadośćuczynienia, nie może być wygórowana i prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia. Dla określenia wysokości zadośćuczynienia znaczenie ma długotrwałość doznanych cierpień i rodzaj wywołanych nim skutków. Wysokość żądania powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Zadośćuczynienie winno wyrównać doznane krzywdy ale też być „odpowiednie”, natomiast ustalenie jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia”, opiera się na uznaniu sędziowskim. Nie można zgodzić się z twierdzeniem apelującej pełnomocnik wnioskodawczyni, że zasądzona kwota zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie jest symboliczna czy rażąco niesprawiedliwa, jeżeli kilkakrotnie przewyższa materialny komfort funkcjonowania w porównaniu z tym, jaki zapewniała sobie wnioskodawczyni na wolności, a ta jest emerytką z uposażeniem,

które zadeklarowała na poziomie 1700 zł. Zadośćuczynienie można mierzyć takimi właśnie czynnikami materialnymi towarzyszącymi funkcjonowaniu danej osoby, zbliżonymi do przeciętnych wyznaczników bytowych. Oczekiwania, by przyznana kwota gwarantowała wnioskodawcy, np. zakup mieszkania lub była równa kwotom zasądzonym w przypadkach wyjątkowo krzywdzących, na które powołuje się skarżący, a które nie są porównywalne z jego przypadkiem, są bezzasadne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 listopada 2021 r. II AKa 143/21).

Wnioskodawczynie nie wykazała aby zdarzenie z dnia 21 kwietnia 2021 r. spowodowało konieczność podjęcia przez nią jakiegokolwiek leczenia, chociażby leczenia psychiatrycznego. Nie ulega wątpliwości, że zadośćuczynienie ma indywidualny charakter, między faktem zastosowania zatrzymania a szkodą powinien istnieć związek przyczynowy, a ostateczne ustalenia, jaka konkretnie kwota jest "odpowiednia", z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Przyjęta przez Sąd I instancji przesłanka "przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa" ma za zadanie ograniczać wysokość zadośćuczynienia, w taki sposób aby jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej. Nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Pomimo tego, że wnioskodawczynie została niesłusznie zatrzymana w dniu 21 kwietnia 2021 r. oraz tego, że pozbawienie jej wolności nastąpiło w miejscu

publicznym, w obecności innych osób, zasadniczo bez możliwości kontaktu z adwokatem, przy zastosowaniu nieadekwatnych do jej zachowania środków przymusu, w ocenie Sądu Odwoławczego, nie budzi wątpliwości, że suma tych okoliczności faktycznych związanych z zatrzymaniem wnioskodawczyni oraz następstw związanych z wyrządzoną jej krzywdą, uzasadniała przyznania jej zadośćuczynienia jak w zaskarżonym wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie.

Przy odwołaniu się do wskazanego wyżej orzecznictwa, oczywistym jest, że zasądzona kwota 8 000 złotych za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie K. A. jest kwotą odpowiednią tak w stosunku do kompensacyjnego celu instytucji z art. 552 § 4 kpk, i nieprzekraczającym rozsądnych granic. Trudno bowiem oczekiwać przyznania wnioskodawczyni, której źródłem utrzymania jest najniższa emerytura, nawet w okolicznościach zatrzymania w dniu 21 kwietnia 2021 r. zadośćuczynienia w tak niebagatelnej kwocie jak 100 000 zł, zwłaszcza biorąc pod uwagę na jaki okres czasu została zatrzymana oraz to, że nie doznała ona znaczącego uszczerbku pod kątem fizycznym jak i psychicznym.

Tym samym, podniesione w apelacjach zarzuty nie znalazły jakiegokolwiek, obiektywnego potwierdzenia i jako takie, nie mogły zostać uwzględnione.

Wnioski

W apelacji prokuratora znalazły się wnioski o:

zasadny

częściowo zasadne

<p>zmianę pkt I zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa - Komendanta Stołecznego Policji na rzecz K. A. kwoty nie przekraczającej 500 (pięćset) złotych z tytułu zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.</p> <p>W apelacji pełnomocnika Komendanta Stołecznego Policji znalazły się wnioski o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i orzeczenie co do istoty sprawy tj. oddalenie wniosku w zakresie zasądzonego zadośćuczynienia: • ewentualnie o uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania: • niezależnie od powyższego o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 poprzez zasądzenie kwot bezpośrednio od Skarbu Państwa, bez dalszego oznaczenia statio fisci w postaci Komendy Stołecznej Policji. <p>W apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni znalazł się wniosek o:</p> <p>zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i przyznanie wnioskodawczyni żądanej kwoty zadośćuczynienia w zakresie w jakim Sąd Okręgowy w Warszawie żądanie oddalił, tj. w kwocie 92 000 zł.</p>	<p># niezasadne</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Z przyczyn, jak wyżej.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności.</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Wyrok został utrzymany w mocy w tej części, w jakiej nie został zmieniony</p>	
<p>Zwiąże o powodach utrzymania w mocy.</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Wyrok został zmieniony poprzez wyeliminowanie z pkt 1 części rozstrzygającej wskazania Komendanta Stołecznego Policji jako podmiotu zobowiązanego w imieniu Skarbu Państwa do wypłaty zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawcy.</p>	
<p>Zwiąże o powodach zmiany.</p>	
<p>Z przyczyn, jak wyżej.</p>	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia.		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
6. Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	3.	Obciążono Skarb Państwa zgodnie z art. 554 § 4 k.p.k.

7. PODPISY
Przemysław Filipkowski Anna Nowakowska Anna Zdziarska

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżyciel publiczny	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 4 marca 2022 roku w sprawie sygn. akt XVIII Ko 5/22	

<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	uchylenie	#	zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnika Skarbu Państwa-Komendanta Stołecznego Policji		
Rozstrzygnięcie, rozstrzygnięcia	brak albo	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 4 marca 2022 roku	

ustalenie, którego dotyczy apelacja	w sprawie sygn. akt XVIII Ko 5/22		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów		

	postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

1.3. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	3
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnika wnioskodawcy
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 4 marca 2022 roku w sprawie sygn. akt XVIII Ko 5/22

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	<i>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</i>	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana